

Fremtidstoget kører

– og både tandlæger og deres foreninger skal skynde sig ombord. Det var canadieren John O'Keefes budskab på FDI-kongressen 2004

John O'Keefe leverede et også for nordiske tannleger relevant og ind imellem provokerende bidrag til fremtidsdebatten på årets FDI-kongres. I det vestlige samfund ændrer landene sig på mange områder parallelt, og mange af de problemer man oplever i Canada kender vi også i Norden. Hvad tandplejen angår, mærker man f.eks. også i Canada, at:

- sygdomsbilledet ændrer sig
- folk flytter ind til byerne, og det er svært at få tandlæger i yderområder
- de næste 20 år vil være præget af en stor gruppe velbjergede ældre, som forstår at stille krav
- Samfundet ændrer sig, og det vil tandlægeprofessionen også gøre på en lang række områder.

Den globale tandlæge

I de vestlige lande er vi rige. Og efterspørgslen efter tandpleje afhænger af god økonomi. Der er ikke noget der tyder på, at den vestlige økonomi ikke vil være god i fremtiden, og globalisering og fri handel, som indebærer global trafik af både økonomi, varer og mennesker, vil betyde at tandlæger også vil flytte rundt imellem landene. Og patienterne vil også bevæge sig. Måske i retning af de nye supermagter, Kina og Indien, hvor den økonomiske vækst er voldsom.

– Allerede i dag kan man på indrejseformularer til Indien som et alternativ krydse sit formål med rejsen af som: medical reasons, fortalte O'Keefe. – Og World Trade Organisation forudser og opererer med, at behandlinger bliver en vare, man kan udveksle imellem landene.

Patientsikkerhed

De vestlige landes regeringer går mere og mere aktivt ind i sundhedsproblemer. Den lukkethed der har kendetegnet læge- og tandlægeverden accepteres

ikke i dag, hvor både patienter og politikere kræver åbenhed, f.eks. omkring fejlbehandlinger. Kvalitetskontrol er blevet en vigtig del af sundhedsvæsenet, og i USA anbefaler Center for the Health Professions f.eks. at læger skal testes for at få fornyet deres licens. John O'Keefe forestiller sig, at det på samme måde kan blive aktuelt med en slags tandlæge-kørekort, som skal fornyes ved en test hvert femte år.

Patienten som partner

Folk i dag er generelt skeptiske overfor store institutioner. De vil selv hente deres viden fra internettet, og de ønsker at tage aktiv del i deres orale sundhed. Patienterne vil være partnere, og de vil have lov at stille spørgsmål. Samtidig har sygdomsbilledet ændret sig, og flere får færre problemer. O'Keefe forudser at privatpraktiserende tandplejere i fremtiden vil dække et stigende behov hos den gruppe patienter, der sjældent eller aldrig fejler noget.

– Der vil komme fokus på cost-benefit, og fremover vil man ikke købe dyr ekspertise, hvor der ikke er brug for den, understregede han. – Der vil stadig være et stort behov for restaurativ behandling, men behovet for «dental hygiene» vil stige meget.

Få forskningsmidler

«Everything that can be invented, has been invented» udtalte Charles H. Duell, US Patentoffice, i 1899. – And we cannot even imagine the future, pointerede John O'Keefe. – Hvem ved hvad der sker? Måske finder man en medicin imod parodontitis? Eller en vaccine imod caries? Med den moderne genteknologi, er det måske ikke længere så usandsynligt.

Men forskningen på tandlæge-området har det svært, og tandlægeskolerne slås generelt med at skaffe penge. – Måske bl.a. en følge af, at skolerne mange steder er blevet slået sammen med medicin-studiet? Foreslog John O'Keefe.

Foreningerne skal forny sig

Det er svært at holde på medlemmerne i Canadian Dental Association. Og John O'Keefe forudser, at det vil blive endnu vanskeligere. – Den professionelle solidaritet, der tidligere har været, er svært at finde i dag, erkendte han. – Derfor skal organisationerne være mere frem-

tidsorienterede. Foreningerne kommer til at åbne sig, så de kommer væk fra den tendens der er til, at tandlægeforeninger fremstår som små, lukkede enklaver. – De gråhårede herrer der sidder der, og har siddet der i mange år, de skal vide, at det vil de unge i dag ikke være med til, erklærede John O'Keefe. – Foreningerne skal være fremtidsrettede. De skal spille med, og ikke være som det umulige barn, der ikke vil lege med de andre, fordi det ikke bryder sig om reglerne.

Sundhed frem for forretning

Men hvad skal vi så stille op med fremtidsvisionerne? Skal vi se til, eller skal vi spille en rolle? Og hvordan vil det gå med beskæftigelsen? John O'Keefe sagde:

– Der er arbejde nok til os alle. For det første bliver patienterne stadig mere interesserede i deres orale sundhed. Og for det andet har vi helt konkret et stort arbejde foran os med babyboom-generationen som nu er blevet ældre, og som har behov for restaurativ tandpleje, fordi de er vokset op i en tid uden fluor. – Så selv om arbejdet måske bliver anderledes, vil der stadig være nok af det. – Men det er overordentlig vigtigt at vi viser at vores toprioritet er at vi tager hånd om vore patienter. At vi ikke bare driver en forretning. – Tandlæger og deres organisationer har en vanskelig dobbeltrolle fordi de på den ene side skal tjene tandlægenes interesser og på den anden side sørge for, at de sundhedsmæssige interesser bliver tilgodeset. At tand-sundheden bliver højnet.

Building bridges and creating networks

– Vi skal være knowledge-workers, og overordnet skal vi udarbejde evidensbaserede, videnskabsbaserede guidelines på en række områder. Og de skal laves internationalt, for det giver ingen mening at hvert enkelt land skal lave sine egne. – Og vi skal have oral sundhed accepteret og prioriteret som en del af den almene sundhed. – Det må være en hovedopgave for FDI.

John O'Keefe er tandlæge, redaktør i Journal of the Canadian Dental Association og formand for FDI's Communications Committee